

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ ¹⁾

z dnia 2012 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli
polskich czasowo przebywających za granicą**

Na podstawie art. 22 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz. U. Nr 170, poz. 1143 oraz z 2011 r. Nr 1, poz. 1 i Nr 176, poz. 1050) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 7 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Punkt może zostać utworzony, jeżeli zgłoszono do niego co najmniej 50 uczniów.”;

2) w § 27 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Szkoły dostosują swoją działalność do wymagań określonych w rozporządzeniu do dnia 31 sierpnia 2013 r., a w zakresie stosowania ram programowych kształcenia uzupełniającego dla szkolnych punktów konsultacyjnych oraz planów nauczania uzupełniającego, o których mowa w § 8 ust. 3 pkt 1 i 2, do dnia 31 sierpnia 2014 r.”.

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 248, poz. 1480).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 sierpnia 2012 r.

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą (Dz. U. Nr 170, poz. 1143 oraz z 2011 r. Nr 1, poz. 1 i Nr 176, poz. 1050), stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 22 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Wprowadzane zmiany dotyczą § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia oraz przepisu przejściowego zawartego w § 27 ust. 1 rozporządzenia.

Zgodnie z obecnym brzmieniem § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą, szkolny punkt konsultacyjny może zostać utworzony, jeżeli zgłoszono do niego co najmniej 30 uczniów. W niniejszym rozporządzeniu zwiększa się liczbę uczniów, jaka jest wymagana do utworzenia punktu. Zmiana ta pozwoli na bardziej efektywne wydatkowanie środków związanych z kosztami finansowania szkolnych punktów konsultacyjnych, gdyż wpłynie na zaktywizowanie punktów w celu pozyskania uczniów dotychczas nieobjętych nauczaniem języka polskiego. W sytuacji gdy zdecydowana większość polskich dzieci za granicą nie jest objęta żadną formą nauczania języka polskiego działanie takie pozwoli na zwiększenie liczby uczniów objętych nauczaniem – w ramach obecnego budżetu.

Środki budżetowe przeznaczane co roku na prowadzenie szkolnych punktów konsultacyjnych rosną. Zwiększenie obowiązkowej liczby uczniów (poza uzasadnionymi przypadkami) pozwoli na racjonalizację wydatkowania środków budżetowych. Kierownicy placówek w celu pozyskania większej liczby uczniów będą musieli zaangażować się w aktywizację rodziców dzieci. Należy podkreślić, że nie wszyscy rodzice są w posiadaniu informacji o możliwościach uzupełniania przez ich dzieci wiedzy w zakresie języka polskiego, historii i geografii Polski. Takie działania pozwolą dotrzeć do większej liczby dzieci.

Wobec powyższego, w rozporządzeniu wprowadza się regulację, zgodnie z którą punkt może zostać utworzony, jeżeli zgłoszono do niego co najmniej 50 uczniów.

W roku szkolnym 2011/2012 poniżej 50 uczniów uczęszczało do następujących szkolnych punktów konsultacyjnych:

- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Bukareszcie (8 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Helsinkach (30 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Kairze (22 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Kuwejcie (36 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Lyonie (45 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Meksyku (32 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Pekinie (31 uczniów);

- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Pretorii (17 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Rabacie (37 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Tel Awiwie (32 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Tunisie (36 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Warnie (48 uczniów);
- Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Zagrzebiu (46 uczniów).

Należy przy tym zauważyć, że zwiększona mobilność Polaków, spowodowana głównie wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej w 2004 r., oraz osiedlanie się obywateli polskich w takich krajach jak Wielka Brytania czy Irlandia spowodowało gwałtowny wzrost liczby dzieci w szkolnych punktach konsultacyjnych, szczególnie w klasach szkoły podstawowej.

Obecnie ww. przepis wymaga dostosowania do aktualnych oczekiwań środowisk polskich za granicą, dlatego też wydaje się zasadne wprowadzenie zmiany w § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Druga zmiana odnosi się do przepisu przejściowego zawartego w § 27 ust. 1 rozporządzenia w sprawie organizacji kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą i polega na wydłużeniu o jeden rok szkolny okresu, w którym szkoły i szkolne punkty konsultacyjne przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej obowiązane są dostosować swoją działalność do wymogów rozporządzenia.

W roku 2010 podjęto decyzję o ujednoczeniu form organizacyjnych szkół prowadzonych przez Ministra Edukacji Narodowej poza granicami kraju. W ww. rozporządzeniu przewidziano jedynie dwie formy funkcjonowania jednostek prowadzących kształcenie za granicą: szkołę i szkolny punkt konsultacyjny. Przepisy tego rozporządzenia nie przewidują istnienia filii oraz oddziałów szkół i szkolnych punktów konsultacyjnych. Na mocy § 27 ust. 1 ww. rozporządzenia wprowadzono obowiązek dostosowania ww. jednostek do wymogów rozporządzenia w terminie do dnia 31 sierpnia 2012 r.

W roku szkolnym 2010/2011 spośród 17 filii oraz 1 oddziału szkolnego punktu konsultacyjnego utworzono 8 punktów. W chwili obecnej, nadal istnieje 9 filii i 1 oddział, które wchodzą w skład Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, są to:

- 1) Filia Zespołu Szkół im. Z. Mineyki przy Ambasadzie RP w Atenach z siedzibą w Salonikach (37 uczniów);
- 2) Filia Zespołu Szkół im. Z. Mineyki przy Ambasadzie RP w Atenach z siedzibą w Thira (69 uczniów);
- 3) Filia im. Jana Pawła II Szkolnego Punktu Konsultacyjnego im. J. Lelewela przy Ambasadzie RP w Brukseli z siedzibą przy Polskiej Misji Katolickiej (826 uczniów);
- 4) Filia Szkolnego Punktu Konsultacyjnego im. A. Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Paryżu z siedzibą w Aulnay sous Bois (154 uczniów);

- 5) Filia Szkolnego Punktu Konsultacyjnego im. A. Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Paryżu z siedzibą przy parafii Miłosierdzia Bożego (106 uczniów);
- 6) Oddział Szkolnego Punktu Konsultacyjnego im. A. Mickiewicza w Paryżu przy parafii św. Genowefy (394 uczniów);
- 7) Filia Szkolnego Punktu Konsultacyjnego im. A. Mickiewicza przy Ambasadzie RP w Paryżu z siedzibą w Strasburgu (52 uczniów);
- 8) Filia Szkolnego Punktu Konsultacyjnego im. G. Herlinga-Grudzińskiego przy Ambasadzie RP w Rzymie z siedzibą w Ostii (172 uczniów);
- 9) Filia Szkolnego Punktu Konsultacyjnego im. G. Herlinga-Grudzińskiego przy Ambasadzie RP w Rzymie z siedzibą w Bolonii (33 uczniów);
- 10) Filia Szkolnego Punktu Konsultacyjnego im. G. Herlinga-Grudzińskiego przy Ambasadzie RP w Rzymie z siedzibą w Mediolanie (56 uczniów).

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę liczbę ww. jednostek i skalę wprowadzanych zmian, w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania szkolnictwa polskiego za granicą, przy jednoczesnym uwzględnieniu faktu, że dla swojej efektywności i skuteczności przedmiotowe zmiany powinny być wprowadzane w sposób wyważony i powinny mieć charakter ewolucyjny, zasadne jest wydłużenie o rok, tj. do dnia 31 sierpnia 2013 r., okresu dostosowania działalności ww. punktów i oddziału do wymogów niniejszego rozporządzenia, w tym do wymogu określonego w zmienionym § 7 ust. 1.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 sierpnia 2012 r. Powyższy termin wynika z faktu, że obecnie obowiązujące rozporządzenie w § 27 ust. 1 przewiduje, że szkoły dostosują swoją działalność do wymagań określonych w rozporządzeniu do dnia 31 sierpnia 2012 r. W celu skutecznego wydłużenia okresu dostosowania działalności ww. punktów i oddziału do wymogów określonych w rozporządzeniu, w tym do zmienionego § 7 ust. 1 rozporządzenia, zasadne jest aby rozporządzenie weszło w życie przed dniem 31 sierpnia 2012 r.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia w trybie przepisów ww. ustawy.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje regulacja:

Rozporządzenie dotyczy uczniów, nauczycieli i rodziców uczniów szkół i szkolnych punktów konsultacyjnych, w tym 13 szkolnych punktów konsultacyjnych, z których każdy liczy mniej niż 50 uczniów.

Rozporządzenie będzie miało również wpływ na 9 filii szkolnych punktów konsultacyjnych i 1 oddział (łącznie 1899 uczniów) które nadal podlegają obowiązkowi dostosowania się do wymogów rozporządzenia.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został skierowany do zaopiniowania przez następujące związki zawodowe i partnerów społecznych:

- 1) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych (OPZZ);
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
- 4) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 5) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność” im. Ks. J. Popiełuszki;
- 6) Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 7) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 8) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 9) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80”;
- 10) Komisję Krajową Federacji Regionów i Komisji Zakładowych „Solidarność 80”;
- 11) Komisję Krajową NSZZ Solidarność ;
- 12) Konfederację Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce;
- 13) Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego;
- 14) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 15) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich Zarząd Główny;
- 16) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 17) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 18) Konfederację Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 19) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 20) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”;
- 21) Business Center Club –Związek Pracodawców;
- 22) Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”;
- 23) Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie.

Uwagę do projektu zgłosił jedynie Zarząd Główny Zakładów Doskonalenia Zawodowego. ZG ZDZ podniósł, że nie podziela zasadności zwiększenia liczby dzieci w szkolnych punktach konsultacyjnych z 30 do 50. W swoim stanowisku ZG ZDZ zaznaczył, że fakt odległości, jaką będą musiały przebywać dzieci, aby uczestniczyć w zjazdach i koszty dojazdów, mogą zniechęcić wielu rodziców do posyłania dzieci do szkolnych punktów konsultacyjnych.

Powyższa uwaga nie została uwzględniona. Nie można się zgodzić z twierdzeniem, że proponowana zmiana „zniechęci wielu rodziców do posyłania dzieci do szkolnego punktu konsultacyjnego”. Wprost przeciwnie, należy zauważyć, że projektowana zmiana wpłynie na zaktywizowanie punktów w celu pozyskania uczniów dotychczas

nieobjętych nauczaniem języka polskiego. W sytuacji gdy zdecydowana większość polskich dzieci za granicą nie jest objęta żadną formą nauczania języka polskiego działanie takie pozwoli na zwiększenie liczby uczniów objętych nauczaniem.

Ponadto należy podkreślić, że szkolne punkty konsultacyjne realizują uzupełniający program nauczania, który nie może zastępować spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego w szkole w kraju pobytu, a szkolne punkty konsultacyjne są jedną z form w jakich dzieci obywateli polskich przebywających za granicą mogą utrzymywać kontakt z językiem polskim.

Rodzice dzieci przebywających za granicą mogą również korzystać z coraz większej oferty szkół polonijnych, które również prowadzą naukę języka polskiego i w języku polskim. Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, będący jednostką podległą Ministrowi Edukacji Narodowej, proponuje kształcenie na odległość, a także zapewnia dzieciom i młodzieży polskiej przebywającej poza granicami kraju udział w lekcjach on-line, kołach zainteresowań i zajęciach dla dzieci słabiej władających językiem polskim .

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Rozporządzenie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Rozporządzenie nie wpłynie bezpośrednio na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.